CYNGOR CAERDYDD

Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb

Templed Asesu Corfforaethol

Teitl y Strategaeth: Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg 2022-32
Diweddaru: Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg 2017-20

Pwy sy'n gyfrifol am ddatblygu a gweithredu'r Polisi/Strategaeth/Prosiect/Gweithdrefn/Gwasanaeth/Swyddogaeth?	
Enw: Catherine Canning	Teitl y Swydd: Swyddog Polisi
Tîm Gwasanaeth: Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion	Gwasanaeth: Addysg
Dyddiad Asesu:	

1. Beth yw amcanion y Polisi/Strategaeth/Prosiect/Gweithdrefn/ Gwasanaeth/Swyddogaeth?

Diben y CSCA yw gwella cyfleoedd i awdurdodau lleol gynllunio darpariaeth addysg Gymraeg er mwyn cefnogi'r disgwyliad presennol ac yn y dyfodol ar gyfer twf mewn addysg Gymraeg.

Mae gwella'r gwaith o gynllunio addysg Gymraeg hefyd yn cefnogi cyfraniad Cyngor Caerdydd at uchelgais genedlaethol hirdymor Llywodraeth Cymru ar gyfer y Gymraeg fel y nodir yn y strategaeth Cymraeg 2050: Miliwn o siaradwyr Cymraeg, Llywodraeth Cymru.

2. Rhowch wybodaeth gefndirol am y Polisi/Strategaeth/Prosiect/Gweithdrefn/Gwasanaeth/Swyddogaeth ac unrhyw ymchwil a wneir (e.e. data defnyddwyr gwasanaeth yn erbyn ystadegau demograffig, AEGau tebyg a wnaed ac ati).

Mae'n ofynnol i bob Awdurdod lleol yng Nghymru i baratoi Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg o dan Adran 84 Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013.

Mae Rheoliadau Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg (Cymru) 2019 yn gwneud darpariaeth i awdurdod lleol baratoi Cynllun deng mlynedd, i ddod i rym gyntaf o 1 Medi 2022, yn amodol ar gymeradwyaeth Gweinidogion Cymru.

Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb
Templed Asesu Corfforaethol

Wrth baratoi'r cynllun hwn, cafwyd cyfres o ymarferion ymgysylltu gyda phartneriaid a rhanddeiliaid lleol i lywio'r gwaith o ddatblygu strategaeth ar gyfer Caerdydd. Ar hyn o bryd yn paratoi i fynd â'r cynllun drafft i ymgynghori ag ystod eang o randdeiliaid lleol gan gynnwys pobl ifanc, rhieni ac ysgolion ynghyd ag Aelodau Fforwm Addysg Gymraeg Caerdydd.

3 Asesu'r Effaith ar y Nodweddion Gwarchodedig

3.1 Oedran

A fydd y Polisi/Strategaeth/Prosiect/Gweithdrefn/Gwasanaeth/Swyddogaeth dan sylw yn cael **effaith wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol]** ar bobl iau/hŷn?

	Bydd	**Na fydd**	**Dd/B**
Hyd at 18 oed	x		
18 - 65 oed			x
Dros 65 oed			x

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.
Gan fod y cynllun yn canolbwyntio ar addysg statudol, mae'n debygol o gael effaith ar y rhai o dan 18 oed sydd ac a fydd mewn addysg statudol dros y 10 mlynedd nesaf. Mae'n bosibl y gallai hyn gael effaith gadarnhaol wahaniaethol gyda mwy o gyfleoedd i brofi a defnyddio'r Gymraeg Ni ragwelir y bydd hyn yn cael effaith negyddol wahaniaethol ar unrhyw un o'r grwpiau uchod.
Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?

3.2 Anabledd

CYNGOR CAERDYDD

Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb
Templed Asesu Corfforaethol

A fydd y Polisi/Strategaeth/Prosiect/Gweithdrefn/Gwasanaeth/Swyddogaeth dan sylw yn cael **effaith wahaniaethol** [gadarnhaol/negyddol] ar bobl anabl?

	Bydd	**Na fydd**	**Dd/B**
Nam ar y Clyw		**x**	
Nam Corfforol	**x**		
Nam ar y Golwg		**x**	
Anabledd Dysgu	**x**		
Salwch neu Gyflwr Iechyd Hirdymor	**x**		
Iechyd Meddwl		**x**	
Camddefnyddio Sylweddau		**x**	
Arall		**x**	

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.
Mae Deilliant 6 y cynllun yn ymwneud yn benodol â datblygu darpariaeth cyfrwng Cymraeg ymhellach ar gyfer disgyblion ag ADY yn unol â Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a Thribiwnlys Addysg (Cymru) 2018 (ADYTA) Disgwylir y bydd creu lleoedd arbenigol newydd ar gyfer disgyblion ag ADY yn cefnogi mynediad pellach at ddarpariaeth yn y Gymraeg. At hynny, bydd gwaith i sicrhau bod disgyblion ag ADY yn teimlo eu bod yn cael eu cefnogi i barhau â'u haddysg cyfrwng Cymraeg ac yn teimlo'n llwyddiannus yn eu dysgu yn cael effaith gadarnhaol ar sicrhau dilyniant a sefydlogrwydd o fewn eu taith addysgol.
Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?

3.3 Ailbennu Rhywedd

A fydd y Polisi/Strategaeth/Prosiect/Gweithdrefn/Gwasanaeth/Swyddogaeth dan sylw yn cael **effaith wahaniaethol** [gadarnhaol/negyddol] ar bobl drawsryweddol?

	Bydd	**Na fydd**	**Dd/B**
Pobl Drawsryweddol (Pobl sy'n bwriadu ymgymryd, sydd yn ymgymryd neu sydd wedi ymgymryd â phroses [neu ran o broses] i ailbennu eu rhyw trwy newid priodoleddau ffisiolegol neu briodoleddau eraill rhywedd).		x	

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.
Ni ragwelir y byddai unrhyw effaith wahaniaethol na negyddol ar bobl drawsryweddol.
Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?
Dd/B

3.4 Priodas a Phartneriaeth Sifil

A fydd y Polisi/Strategaeth/Prosiect/Gweithdrefn/Gwasanaeth/Swyddogaeth dan sylw yn cael **effaith wahaniaethol** [gadarnhaol/negyddol] ar briodas a phartneriaeth sifil?

	Bydd	**Na fydd**	**Dd/B**
Priodas		x	
Partneriaeth Sifil		x	

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.
Ni ragwelir y byddai'r polisi hwn yn cael effaith wahaniaethol ar y rhai mewn priodas neu bartneriaeth sifil
Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?
Dd/B

3.5 Beichiogrwydd a Mamolaeth

A fydd y Polisi/Strategaeth/Prosiect/Gweithdrefn/Gwasanaeth/Swyddogaeth dan sylw yn cael **effaith wahaniaethol** [gadarnhaol/negyddol] ar feichiogrwydd a mamolaeth?

	Bydd	**Na fydd**	**Dd/B**
Beichiogrwydd		x	
Mamolaeth		x	

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.
Ni ragwelir y byddai hyn yn cael unrhyw effaith negyddol ar feichiogrwydd a mamolaeth. Mae potensial y gallai camau a gymerir i gefnogi'r gwaith o hyrwyddo addysg Gymraeg gan gynnwys y peilot Cynllun Adnabod Cynnar gael effaith gadarnhaol ar rieni newydd gan y bydd hyn yn rhannu gwybodaeth am gael mynediad at addysg ac yn llywio darpariaeth yn y dyfodol.
Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?
Dd/B

3.6 Hil

A fydd y Polisi/Strategaeth/Prosiect/Gweithdrefn/Gwasanaeth/Swyddogaeth dan sylw yn cael **effaith wahaniaethol** [gadarnhaol/negyddol] ar y grwpiau canlynol?

	Bydd	**Na fydd**	**Dd/B**
Gwyn	x		
Grwpiau Cymysg/Aml-ethnig	x		
Asiaidd/Asiaidd Prydeinig	x		
Du/Affricanaidd/Caribïaidd/Du Prydeinig	x		
Grwpiau Ethnig Eraill	x		

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.
Bydd y strategaeth yn berthnasol i bob ysgol gymunedol a bydd yn ceisio cynyddu ymwybyddiaeth ac ymgysylltiad â'r Gymraeg ar gyfer pob disgybl. Mae'n bosibl y bydd ein cynllun i ymgynghori â rhieni o gefndiroedd lleiafrifol am eu barn ar ddarpariaeth a dewisiadau addysg yn cefnogi cynllunio yn y dyfodol sy'n diwallu anghenion y gymuned yn briodol. O fewn y cynllun nodir bod angen mwy o hyrwyddo ar addysg Gymraeg i bob teulu, yn enwedig y rhai y nodir eu bod yn cael eu tangynrychioli o fewn y sector. Mae'n bosibl y bydd hyn yn cael effaith gadarnhaol gan y bydd yn ceisio mynd i'r afael â mythau a chamsyniadau niweidiol a chaniatáu i deuluoedd deimlo bod ganddynt fwy o ddewis o ysgolion ar gyfer eu plant.
Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?
Parhau i fonitro'r carfannau o ddisgyblion sy'n cael addysg Gymraeg, parhau i weithio gyda sefydliadau partner i hyrwyddo ystod amrywiol o siaradwyr Cymraeg a modelau rôl, gweithio gyda theuluoedd i sicrhau eu bod yn ymwybodol o'r cyfleoedd addysgol sydd ar gael i'w plentyn

3.7 Crefydd, Cred neu Ddiffyg Cred

A fydd y Polisi/Strategaeth/Prosiect/Gweithdrefn/Gwasanaeth/Swyddogaeth dan sylw yn cael **effaith wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol]** ar bobl sydd â gwahanol grefyddau, credoau neu ddiffyg cred?

	Bydd	**Na fydd**	**Dd/B**
Bwdhydd		X	
Cristion		X	
Hindŵ		X	
Dyneiddiwr		X	
Iddew		X	
Mwslim		X	
Sikh		X	
Arall		X	

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.
Ni ragwelir y bydd hyn yn cael effaith wahaniaethol ar bobl â ffydd neu ddim ffydd gan mai ysgolion cymunedol lle gall pobl ifanc o bob cefndir ddysgu gyda'i gilydd yw ffocws y strategaeth hon.
Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?
Dd/B

3.8 Rhywedd

A fydd y Polisi/Strategaeth/Prosiect/Gweithdrefn/Gwasanaeth/Swyddogaeth dan sylw yn cael **effaith** wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol] ar ddynion a/neu fenywod?

	Bydd	**Na fydd**	**Dd/B**
Dynion		x	
Menywod		x	

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.
Ni ragwelir y byddai hyn yn cael unrhyw effaith wahaniaethol ar sail rhyw.
Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?
Dd/B

3.9 Cyfeiriadedd Rhywiol
A fydd y Polisi/Strategaeth/Prosiect/Gweithdrefn/Gwasanaeth/Swyddogaeth dan sylw yn cael **effaith** wahaniaethol [gadarnhaol/negyddol] ar y grwpiau canlynol?

	Bydd	**Na fydd**	**Dd/B**
Deurywiol		x	
Dynion Hoyw		x	
Menywod Hoyw/Lesbiaid		x	
Heterorywiol/Syth		x	

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.
Ni ragwelir y byddai hyn yn cael effaith wahaniaethol ar bobl o wahanol gyfeiriadedd rhywiol
Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?
Dd/B

3.10 Dyletswydd Economaidd-gymdeithasol
A fydd y Polisi/Strategaeth/Prosiect/Gweithdrefn/Gwasanaeth/Swyddogaeth dan sylw yn cael **effaith wahaniaethol** [gadarnhaol/negyddol] ar y ddyletswydd economaidd-gymdeithasol?

	Bydd	**Na fydd**	**Dd/B**
	x		

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.
Bydd y cynllun yn berthnasol i bob ysgol gymunedol yng Nghaerdydd. Rydym yn gobeithio ymgynghori'n gynhwysfawr â chymunedau a grwpiau sy'n cael eu tangynrychioli mewn addysg Gymraeg er mwyn deall eu barn yn well ar eu dewisiadau

ar gyfer addysg i'w plant. Ledled Caerdydd, mae gwahaniaeth nodedig rhwng nifer y plant sy'n cael prydau ysgol am ddim mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg o'u cyferbynnu â phroffil y dalgylchoedd y maent yn eu gwasanaethu. Drwy ymgysylltu â theuluoedd a chymunedau, bydd yn ein galluogi i gynllunio'n fwy priodol i fodloni eu dewisiadau a chefnogi mynediad at ac i ystyried amrywiaeth ehangach o ysgolion lleol.
Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?
Parhau i fonitro'r carfannau o ddisgyblion sy'n cael addysg Gymraeg, parhau i weithio gyda sefydliadau partner i hyrwyddo ystod amrywiol o siaradwyr Cymraeg a modelau rôl, gweithio gyda theuluoedd i sicrhau eu bod yn ymwybodol o'r cyfleoedd addysgol sydd ar gael i'w plentyn

3.11 Y Gymraeg

A fydd y Polisi/Strategaeth/Project/Gweithdrefn/Gwasanaeth/Swyddogaeth dan sylw yn cael **effaith wahaniaethol (gadarnhaol/negyddol)** ar y Gymraeg?

	Bydd	Na fydd	Dd/B
	x		

Rhowch fanylion/canlyniadau'r effaith wahaniaethol, a rhowch dystiolaeth ategol, os oes peth.
Bydd y strategaeth hon yn ceisio cael effaith gadarnhaol ar y Gymraeg drwy annog cynnydd yn ei amlygrwydd ym mhob ysgol yng Nghaerdydd. Mae'r canlyniadau yn y strategaeth yn ceisio cynyddu nifer y plant sy'n cyrchu eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg, gan gefnogi'r bobl ifanc hynny i ddatblygu sgiliau lefel uwch yn y Gymraeg, datblygu lefelau uwch o gymorth o fewn y sector Cymraeg i ddisgyblion ag ADY a chynyddu cyfleoedd y gweithlu i gynyddu'r Gymraeg mewn ysgolion. Bydd y Cynllun yn eistedd ochr yn ochr â strategaeth y Gymraeg, gan gefnogi nodau cyffredin tuag at dargedau cenedlaethol Cymraeg 2050.

Pa gam(au) gweithredu y gallwch chi eu cymryd i fynd i'r afael â'r effaith wahaniaethol?
Gweithredu'r cynllun a sicrhau bod camau gweithredu i gefnogi'r Gymraeg yn cael yr effaith gadarnhaol a fwriedir

4. Ymgynghori ac Ymgysylltu
Pa drefniadau a wnaed i ymgynghori/ymgysylltu â'r gwahanol Grwpiau Cydraddoldeb?

Cynhaliwyd sesiynau ymgysylltu â rhanddeiliaid gyda phartneriaid a grwpiau â diddordeb ym mis Gorffennaf 2021
Cynhaliwyd ymgynghoriad cyhoeddus llawn 8 wythnos rhwng mis Hydref a mis Rhagfyr 2021 gydag ymatebion yn bwydo i'r cyflwyniad terfynol i Lywodraeth Cymru ym mis Ionawr 2022.
Gwnaed ymdrech i sicrhau bod ystod eang o safbwyntiau'n cael eu casglu gan gynnwys hyrwyddo drwy'r cyfryngau cymdeithasol, grwpiau cymunedol, rhwydweithiau ysgolion a sefydliadau partner.

Cynhaliwyd y Sgwrs Fawr Gymraeg gyda phobl ifanc ym mis Rhagfyr 2021 gyda 2656 o ymatebion yn dod i law. Cymerodd disgyblion o 80% (16/20) o'r ysgol uwchradd ran yn ogystal â 12 ysgol gynradd. Roedd yr ysgolion hyn yn cynnwys ysgolion Cymraeg a Saesneg yn ogystal ag ysgolion ffydd.

5. Crynodeb o Gamau Gweithredu [a restrir yn yr Adrannau uchod]

Grwpiau	**Camau Gweithredu**
Oedran	
Anabledd	
Ailbennu Rhywedd	
Priodas a Phartneriaeth Sifil	
Beichiogrwydd a Mamolaeth	
Hil	Parhau i fonitro'r carfannau o ddisgyblion sy'n cael addysg

	Gymraeg, parhau i weithio gyda sefydliadau partner i hyrwyddo ystod amrywiol o siaradwyr Cymraeg a modelau rôl, gweithio gyda theuluoedd i sicrhau eu bod yn ymwybodol o'r cyfleoedd addysgol sydd ar gael i'w plentyn
Crefydd/Cred	
Rhywedd	
Cyfeiriadedd Rhywiol	
Dyletswydd Economaidd-gymdeithasol	Parhau i fonitro'r carfannau o ddisgyblion sy'n cael addysg Gymraeg, parhau i weithio gyda sefydliadau partner i hyrwyddo ystod amrywiol o siaradwyr Cymraeg a modelau rôl, gweithio gyda theuluoedd i sicrhau eu bod yn ymwybodol o'r cyfleoedd addysgol sydd ar gael i'w plentyn
Y Gymraeg	Gweithredu'r cynllun a sicrhau bod camau gweithredu i gefnogi'r Gymraeg yn cael yr effaith gadarnhaol a fwriedir
Cyffredinol Generig [yn berthnasol i'r holl grwpiau uchod]	

6. Rhagor o Gamau Gweithredu

Dylid cynnwys unrhyw argymhellion ar gyfer camau gweithredu yr ydych yn bwriadu eu cymryd o ganlyniad i'r Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb hwn (a restrir yn y Crynodeb o Gamau Gweithredu) fel rhan o Gynllun Busnes eich Gwasanaeth i'w monitro'n rheolaidd.

7. Awdurdodiad

Dylai'r templed gael ei lenwi gan Swyddog Arweiniol y Polisi/Strategaeth/Prosiect/Swyddogaeth a nodwyd a'i gymeradwyo gan y Rheolwr priodol ym mhob Gwasanaeth.

Cwblhawyd Gan: Catherine Canning	Dyddiad: 15/1/2022
Swydd: Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion	
Cymeradwywyd gan:	
Swydd: Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion	
Gwasanaeth: Addysg a Dysgu Gydol Oes	

7.1 Ar ôl cwblhau'r Asesiad hwn, sicrhewch y caiff y Ffurflen ei phostio ar Dudalen eich Cyfarwyddiaeth ar CIS - *Ledled y Cyngor/Systemau Rheoli/Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb* – fel bod cofnod o'r holl asesiadau yr ymgymerir â nhw yn y Cyngor.

I gael rhagor o wybodaeth neu gymorth, cysylltwch â'r Tîm Canolbwyntio ar Ddinasyddion drwy ffonio 029 2087 2536 / 3262 neu e-bostio tîmcydraddoldeb@caerdydd.gov.uk